

**Rikssektionen för
Diagnos-
Kodning**

ICD-10-SE

Referat från RDK:s fortbildningsdagar:

Psykopati – Märta Wallinius, psykolog, medicine doktor och forskningskoordinator på Rättspsykiatriska regionkli- niken i Växjö

Det finns ingen kod i ICD-10 för psykopati. Vanligaste associeringen till psyko-
pati är att personen är känslokall.

Vid utredning för psykopati används en checklista. Man tittar efter 20 beteenden,
som ska ha funnits med från tidigare år. Detta för att se om patienten uppfyller
kriterierna.

Man läser först in sig, dokumentation är väldigt viktig. Man måste veta vad pati-
enten sagt tidigare. Man intervjuar utan paus för att patienten inte ska hinna
tänka till, ringa andra, eller på annat sätt kolla upp sina uppgifter. Även ett sätt
att trötta ut.

Vanliga drag hos en psykopat:

Interpersonella: Hur man relaterar till andra personer. Talförhet/ytlig charm, Be-
dräglig/manipulerande, Grandios självuppfattning, patologisk lögnaktighet. Får
ofta omgivningen att känna sig liten.

Affektiva dimensionen: Saknar ånger och skuldkänslor, bristande empatisk för-
måga/kall, ytliga affekter (svårt att känna igen riktiga känslor) och tar inte ansvar
för sina handlingar.

Livsstilsdimensionen: Impulsiv, ansvarslös, behov av spänning/lätt uttråkad,
saknar realistiska långsiktiga mål, parasiterande livsstil.

Antisociala dimensionen: Bristande självkontroll. Ungdomsbrottslighet, Tidiga
beteendeproblem, överträdelse av villkor

Mindre än 1 % har en hög kombination av dessa drag. Hos kriminella 15–25%

Vanligast hos män, det är forskat på dem. Kvinnor är bättre på social maskering.
Förväxlas med borderline PD hos kvinnor, det är också senare debut hos kvin-
nor. Det är skillnad i uttryck av aggression. Män och kvinnor visar olika gene-
tiska kopplingar.

Barns utvecklingsfaser och moralutveckling, drag kan märkas redan i 6 års ålder.

Behandling:

KBT, Psykoterapi kan vara kontraindicerat.
Multimodala behandlingar

Ej empatiträning.
Tidiga insatser
Brist på bra studier

Märtas presentation finns på hemsidan www.rdk2001.se

Sammanställt av Malin Isaksson för RDK-styrelsen